

ALTJÓÐA DOWN SYNDROM DAGUR

VITANIN SETTI OKKUM Í TVÍSTØÐU

- Tá vit finga at vita, at stór sannlíkindi vóru fyri, at barnið hjá okkum hevði Down Syndrom, komu vit í eina rættiliga tvístøðu. Váðin við víðari kanning var stórur, og vit vóru slett ikki samd um, hvat vit skuldu gera, um tað vísti seg, at barnið hevði Down Syndrom, fortelur Mona Ziskason, sum fekk tikið ein sokallaðan "triple test" í Danmark. Hon er tó ikki í iva um, at tað var vitan, sum hon vildi hava

Marjun Dalsgaard

Mona kendi seg einsamalla og í dýrastu neyð, tá hon hevði fingið vitanina um, at barnið, sum hon bar, sannlíkt hevði Down Syndrom. Tók hon eina roynd av fosturvatnið ella móðurkaku, vórðu eins stor sannlíkindi fyri at missa barnið, sum at tí feilti nakað. Men hon orkaði heldur ikki at liva við óvissuni restina av tíðini, hon var við barn.

- Vit finga beinanvegin ráðgeving, ein jarðarmóður kom og tosaði við okkum, men hon segði bara fakta og restin var upp til okkum. Sjálvandi kann hon ikki annað, men tað hevði verið ein

lætti um onkur segði - hygg her, tú skalt velja hetta, sigur Mona Ziskason.

Hon var búsetandi í Keyptmannahavn, tá hon gjørdist við barn fyri sløkum tveimum árum síðani við mannum, Bo Knudsen.

Eins og allar aðrar kvinnur, sum gerast við barn í Danmark, fekk hon bjóðað ein sokallaðan "triple test". Og eins og 98 prosent av donsku kvinnunum, tók hon av tilboðnum.

Royndin vísti, at stór sannlíkindi vóru fyri, at barnið hjá Monu og Bo hevði Down Syndrom. Tí finga tey bjóðað at gera eina roynd av fosturvatninum ella av

Mona og Bo komu í tvístøðu, tá tey finga vitan um, at tað var sannlíkt, at barnið hevði Down Syndrom

ikki orkaði at liva við ivanum restina av tíðini, hon var við barn. Tey valdu tí at taka ímóti tilboðnum um eina móðurkakubiopsi. Royndin vísti, at barnið ikki hevði Down Syndrom, og kanningin viðfórði heldur ongan skaða á móður og barn, men um svarið varð positivt, hevði Mona viljað fingið eina abort. Tað vildi Bo ikki, og so høvdu tey havt ein stóran trupulleika, sigur Mona.

- Eg havi tvey børn frammanundan, og eg visti, at eg ikki orkaði tað ábyrgdina, sum tað er, at seta eitt barn í verðina, sum ongantíð verður sjálvhjálpið. Tað er ein nógv størri byrða enn eitt barn, sum verður vaksið og tá tað er 18 kanst tú líta á, at tað klárar seg sjálv. Og hvussu er samfelagið skrúvað saman? Tað hevur nógv at siga fyri, um tú kanst kenna teg vissa í, at barnið fær tað gott, sigur Mona og leggur aftrat.

- Men tað veit man ikki - kanska hevði eg ikki gjørt tað, tá tað kom til stykkis - tað er ógjøriligt at vita, áðrenn tú veitst tað við vissu. Harafturat kann barnið altíð feila okkurt við tíðini og tað lærir tú at liva við, sigur Mona.

Maðurin Bo, vildi helst einki vita, tí hann kundi ikki liva við valginum.

- Bo vildi ikki vita tað, tí hann kundi ikki liva við valginum. Harafturat kann barnið altíð feila okkurt við tíðini og tað lærir tú at liva við, sigur Mona.

móðurkakuni fyri at staðfesta endaliga, um barnið hevði Down Syndrom.

Váðin fyri at missa barnið við hesari kanningini er 1 til 100. Sostatt var næstan líka stór sannlíkindi fyri at missa barnið, sum at tí feilti nakað.

- Vit ivaðust øgiliga nógv, tí hvat nú, um vit mistu barnið? Kundu vit liva við tí? Harafturat vóru tey ósamd um, hvat tey skuldu gera, um tey finga at vita, at barnið hevði Down Syndrom. Bo vildi ikki hava hesa vitan, tí hann vildi ikki velja tað frá,

um so var. Mona vildi vita tað, tí hon megnaði ikki eitt barn við Down Syndrom og tað ábyrgdina, sum tað innibær.

Orkaði ikki ivan

Tvístøðan, sum parið kom í, varð avgjørd av, at Mona

Mona og Bo

Tá Mona Ziskason gjørdist við barn fyri umleið tveimum árum síðani, var hon enn búsetandi í Keyptmannahavn og fekk, eins og allar aðrar kvinnur, sum eru við barn í Danmark bjóðað eina nakkafoldskanning ella ein "triple test".

Mona er gift við Bo, og tey eiga bæði tvey børn frá øðrum hjúnalagi. Tey tosaðu ikki so nógv um, um tey skuldu gera hesa royndina, tí kanningin er púra ófarlig, og gevur einans eina mynd av sannlíkindum fyri at barnið kann hava ymiskar sjúkur - m.a. Down Syndrom.

Tey flestu fáa at vita, at sannlíkindini eru lág, og so er ikki meira í tí. Men so var ikki hjá Monu og Bo. Royndin vísti, at sannlíkindini fyr at barnið hevði Down Syndrom vóru 1 til 130, og so var spurningurin, um tey skuldu fara víðari og taka ímóti tilboðnum um eina fosturvatsroynd ella móðurkakubiopsi, sum kann staðfesta, um barnið hevur Down Syndrom við 100 prosents sannlíkindi.